

- A. Deze nota is in overleg met de volgende disciplines geconcipieerd:
- B. Er is wel overeenstemming
- C. Er heeft overleg plaatsgevonden met wethouder Damsma; wethouder Willems.

KORTE INHOUD (GELIJKDUIDEND AAN VOORBLAD)
Gezond In de Stad - GIDS 2015/2017

---

1. Aanleiding.

Voor u ligt de nota Gezond in de Stad. De nota bevat een uitvoeringsplan op het raakvlak van ons gezondheids-, en sport en beweegbeleid voor de periode 2014-2017. De Wet publieke gezondheid (Wpg) regelt de verhouding tussen Rijk en gemeente als het gaat om het gezondheidsbeleid. De gemeenten hebben de opdracht om het publieke preventieve gezondheidsbeleid vorm te geven. In het gemeentelijk gezondheidsbeleid waren de activiteiten op het gebied van preventie in het verleden vooral gericht op brede voorlichting voor uiteenlopende groepen. Met de Wmo/Wpg nota Meer Voor Elkaar (2012 t/m 2015) is ingezet op de dialoog met de burger. De daarmee gekozen route spreekt van een 'contextgebonden' aanpak, dat wil zeggen een aanpak die is toegesneden op de specifieke omstandigheden in alle leefgebieden van de burger. Waarbij intensief wordt samengewerkt met andere deskundigen, zowel professionals als vrijwilligers. Een mooi voorbeeld van het aansluiten van beleidsdoelen bij deze werkwijze is het gegeven dat Maastricht Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) gemeente is geworden eerder dit jaar.

De komende vier jaar biedt het Rijk via een decentralisatie-uitkering een mogelijkheid dit beleid verder in te bedden en te realiseren.

In 2014 is namelijk vanuit het Nationaal Programma Preventie (NPP) Alles is Gezondheid het landelijk stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) uitgebreid. GIDS staat voor een lokale, integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Het doel van het programma is om (sociaal economische) gezondheidsachterstanden binnen wijken te verminderen. De opzet van het stimuleringsprogramma is om te ondersteunen bij een samenhangende integrale Gezonde Wijk aanpak van gezondheidsachterstanden op gemeentelijk niveau.

Voor GIDS wordt vanaf 2014 landelijk € 80 miljoen uitgetrokken. Maastricht kreeg al GIDS gelden (€ 41.000,- per jaar). In 2014 krijgt Maastricht € 144.000,- extra. In de jaren 2015 tot en met 2017 is dit € 382.000,- extra per jaar. Deze toename in de uitkering volgt uit de middelen voor de Zichtbare Schakel. De basisbekostiging van wijkverpleging is vanaf 2015 geregeld via de zorgverzekeringswet, waarin ook vrije ruimte is om vraaggericht, integraal en wijkgericht zorg en ondersteuning te bieden en te schakelen in de wijk. Maastricht krijgt met de toevoeging van de Zichtbare Schakelmiddelen aan de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad extra ruimte voor onder andere de inzet van wijkverpleegkundigen als onderdeel van een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden.

Integrale aanpak binnen de lokale context

Bij een samenhangende integrale aanpak gaat het om het wijkgericht werken aan gezondheid, waarbij gezorgd wordt voor een goed toegankelijk (zorg)aanbod in de wijk, stimuleren van gezond gedrag om het aansluiten bij de leefwereld van bewoners, het zorgen voor een gezonde leefomgeving en het stimuleren dat mensen actief mee kunnen doen aan de maatschappij.

Gezondheidsachterstanden zijn hardnekkig en er is geen 'kant en klaar' oplossing. Het effect van interventies is contextgebonden en bij de implementatie moet rekening worden gehouden met specifieke omstandigheden. We gaan dus samen met betrokken lokale partijen komen tot een aanpak die toegesneden is op de lokale situatie.

2. Relatie met bestaand beleid.

Meer voor Elkaar: een centraal thema in het gemeentelijke welzijnsbeleid is actief burgerschap. De krimpende budgetten beperken de mogelijkheden van professionele inzet op de gebieden van participatie en ontmoeten, maar ook (preventieve) gezondheidszorg, bewegen en sporten. Dit nodigt burgers uit om meer samen en meer voor elkaar gaan doen in de buurten. Centrale thema's zijn burgerkracht, eigen regie, ontmoeting en verbinding. Ook in de algemene kaders van de *sociale visie* is vastgelegd dat we als gemeente ruimte geven aan en aansluiten bij 'sociale energie'. In de aanpak publieke gezondheid is eenzelfde kanteling noodzakelijk. Er moet een draai worden gemaakt van aanbod naar vraag. We differentiëren tussen wijken en situaties, omdat de combinatie van problemen elke situatie uniek maakt. We geven de regie terug aan de bewoners van een wijk en werken samen met hen aan oplossingen of verbeteringen.

Meer Bewegen: vanuit de Sportnota 2020 - Meer Bewegen is de doelstelling 'het verbeteren van de mentale en fysieke gezondheid van de Maastrichtenaar door het stimuleren van de structurele sportdeelname en de maatschappelijke (sport) participatie, waardoor een leven lang sporten en bewegen voor iedereen mogelijk wordt'. De Uitvoeringsnota Bewegingsstimulering geeft hier concrete handvatten voor. In het coalitieprogramma 2014-2018 'Wij Maastricht' geeft de nieuwe coalitie hier verdere bestuurskracht aan: "wij doorbreken bestaande institutionele kaders, geven ruimte aan nieuwe organisatievormen en werken samen over de grenzen van organisaties heen. Buiten de geijkte paden zoeken wij naar nieuwe impulsen. Innovatie binnen zorg, welzijn en participatie stimuleren we actief." Gericht aandacht voor (preventieve) gezondheidszorg is er in het focuspunt: "sport, beweging en gezondheid zijn meer dan ooit onlosmakelijk met elkaar verbonden (bijvoorbeeld Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)).

Lokaal uitvoeringsprogramma Publieke Gezondheid 2014-2015

Leidend voor de beleidsdoelen en daarmee voor de actiepunten in het uitvoeringsprogramma zijn de uitgangspunten:

- Burgerkracht/buurkracht en dialoog met de burger. Dit wordt vertaald in de keuze voor het terugdringen van gezondheidsverschillen;
- Contextgericht en sociale netwerken: dit leidt tot wijkgerichte, schoolgerichte en verenigingsgerichte interventies;
- Samenwerken is een uitgangspunt vanuit bovengenoemde beleidstukken. Dit pleit voor een integrale netwerksamenwerking. Zowel tussen professionals onderling als tussen professionals en vrijwilligers. Efficiënte inzet van menskracht en van elkaars deskundigheid verhoogt het draagvlak en de gezamenlijke slagkracht. We zetten in op preventie en het voorkomen van.

Manifest Santé:

Op 19 september 2013 hebben diverse netwerkpartners in de zorg hun intenties vastgelegd in het Manifest Santé. Het doel van dit convenant is de beschikbare middelen voor Gezondheid en Zorg zo goed en effectief mogelijk inzetten. Goede, toegankelijke en betaalbare zorg is op lange termijn alleen leverbaar in samenwerking tussen burgers, aanbieders en financiers. Het manifest is ondertekend door de Gemeente Maastricht, GGD Zuid-Limburg, Huis voor de Zorg, Maastricht University, Maastricht UMC+, Mondriaan GGZ, Stichting Gezondheidscentra Maastricht, VGZ, Vivre, ZIO en Envida.

Convenant VGZ:

Zorgverzekeraar VGZ heeft in een convenant met (o.a.) de gemeente Maastricht de intentie uitgesproken om samen te werken op een aantal terreinen waar AWBZ, Zvw, WPG, WMO, Jeugdwet

(vanaf 2015) en Participatiewet (vanaf 2015) elkaar raken, met als doel: het bevorderen van de gezondheid en kwaliteit van leven van inwoners in Maastricht; het bevorderen van deelname aan de samenleving; het terugdringen van de (groei van de) kosten van de WMO, Zvw, AWBZ, Jeugdwet en Participatiewet. Dit wordt gerealiseerd door het in samenhang organiseren van preventie om gezondheidsachterstanden terug te dringen. Dit convenant sluit aan bij de intenties en afspraken die eerder door – onder andere – VGZ en de Gemeente Maastricht zijn neergelegd in het manifest Santé Maastricht en het plan Blauwe Zorg.

JOGG:

Sinds voorjaar 2014 is Maastricht JOGG gemeente. JOGG is een meerjarig programma met allerlei acties zoals meer aandacht voor voeding en beweging op school, betere sport- en speelfaciliteiten en voorlichting aan ouders. Samenhang in activiteiten, de samenwerking tussen (lokale) overheden, gezondheidsinstellingen en bedrijven (publiek-private samenwerking) en het inzetten van marketingtechnieken om mensen te verleiden om gezonder te gaan leven (sociale marketing) vormen de belangrijkste onderdelen van de JOGG-aanpak.

Jeugdbeleid

Een belangrijke doelstelling en verantwoordelijkheid van de gemeente is het voorkomen van en vroeg interveniëren bij opgroei en opvoedproblemen, psychische problemen en stoornissen. Door de verbinding te maken met de vindplaatsen werken we aan veilige, gezonde en toegankelijke basisvoorzieningen om kinderen zo lang mogelijk 'gewoon mee te laten doen'.

3. Gewenst beleid en mogelijke opties.

Bovenstaande samenvatting van de verschillende beleidsdoelstellingen zijn samen te vatten in één cultuuromslag: we willen Maastrichtenaren met een gezonde leefstijl, die bewust gezonde keuzes maken en daardoor zelfstandig en vitaal zijn. Om deze cultuur te realiseren stellen we een verregaande koppeling voor tussen de domeinen sport en bewegen, gezondheid, participatie en onderwijs. Er zijn drie primaire redenen tot het verknopen van mogelijkheden, middelen en mensen uit voornoemde beleidsvelden:

- De overlap in de doelgroep: gezondheidsproblemen komen veel vaker voor in wijken met een lage sociaaleconomische status. Vaak zijn het dezelfde mensen die moeilijk zijn te verleiden tot bewegen, aanpassen van de leefstijl, zelfzorg, het meedoen in de samenleving en het kunnen nemen van eigen verantwoordelijkheid;
- Minder middelen: de huidige overheidsarrangementen in de afzonderlijke domeinen zijn door krimpende budgetten financieel onhoudbaar geworden. Er wordt vaak te veel en te dure professionele ondersteuning ingezet en er is sprake van versnipperde initiatieven en gebrek aan samenhang. De toch al schaarse middelen leveren zo onvoldoende maatschappelijke rendement op;
- Tot slot zijn alle genoemde domeinen bezig met dezelfde exercitie, te weten het herijken van de sturingsfilosofie van de gemeente. Een richting die bekend staat als „de Kanteling“, met meer eigen verantwoordelijkheid van de burger.

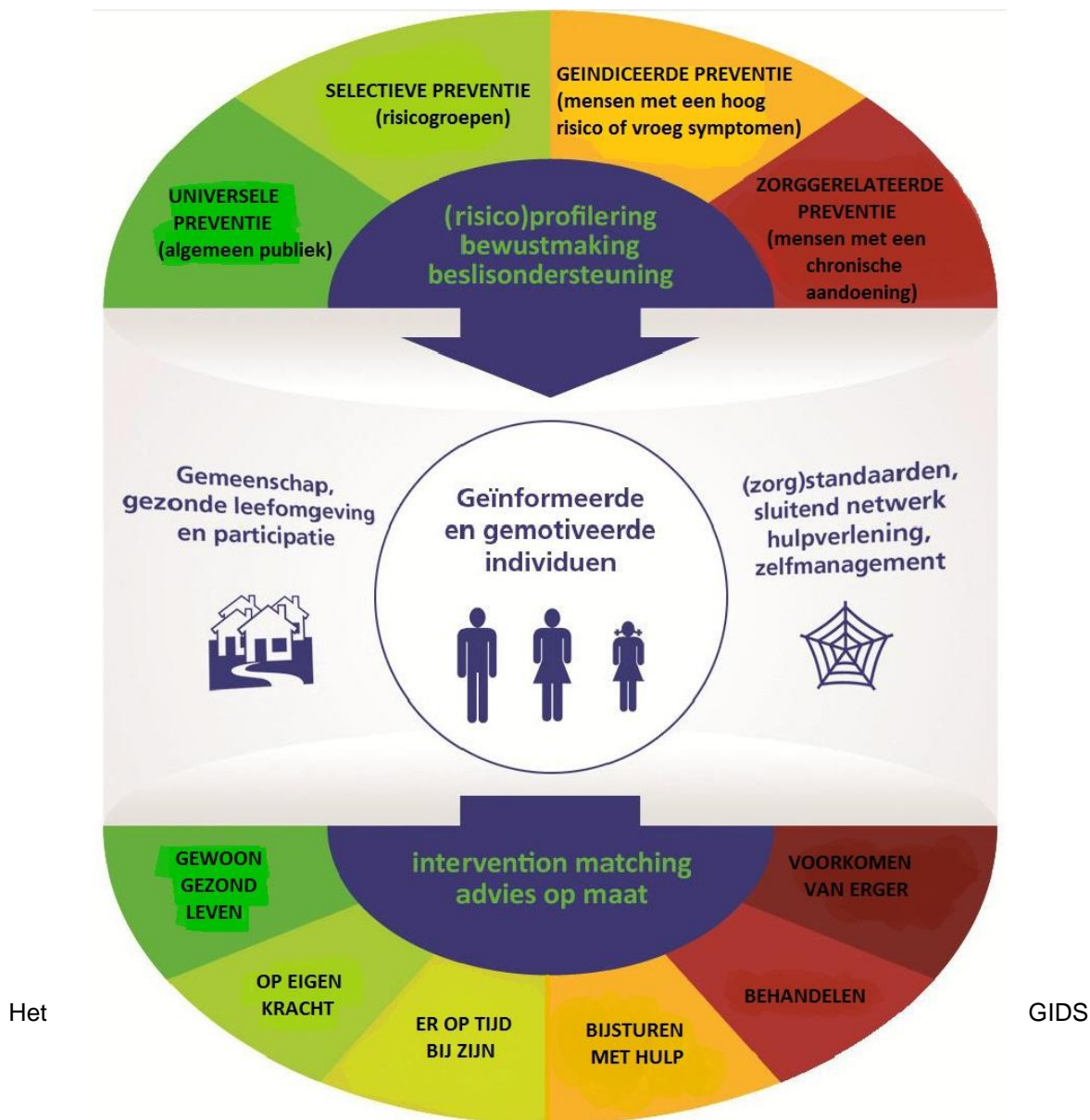
Kortom, er zijn een aantal gezamenlijke opgaven op de diverse domeinen, die te maken hebben met versnippering en onvoldoende samenhang, onvoldoende bereik en financiële (on)houdbaarheid. Dit maakt het logisch in de beleidsrealisatie zaken nadrukkelijk te integreren.

Prevent-model

Hier beneden vindt u een schematische weergave van de aanpak zoals we deze in de stad willen gaan organiseren. Dit vertrekpunt is het Prevent-model. Het is gebaseerd op een geïnformeerde en gemotiveerde burger. Deze leeft in een gezonde leefomgeving en doet mee in de maatschappij. Er ontstaat een sluitend netwerk: bottom up vanuit eigen kracht (lifestyle verbetering, preventie). Pas

top down hulpverlening, curatie, als het individu daar niet toe in staat is. Met een onderlinge verbinding van vindplaatsen, interventieplaatsen, media: de leefwereld breed.

Collegenota

programma geeft een gecoördineerde en concrete invulling aan al deze velden middels de hierna volgende aanpak.

Aanpak:

Brede bewustwording

Uit diverse onderzoeken blijkt dat mensen zich vaak niet bewust zijn van hun eigen situatie, noch van hun eigen beïnvloedingsmogelijkheden. In 2011 is daarom op initiatief van gemeente en zorgverzekeraar VGZ gestart met de mediaproductie *Bianca in de buurt*, die via TV Maastricht werd uitgezonden. Vervolgens werden de betreffende thema's verdiept in een website, via radio-uitzendingen en in buurtbijeenkomsten in het stadsdeel Noord-West. Deze eerste productie richtte zich vooral op psychische en psycho-sociale problematiek. Middels rijkssubsidie werd deze aanpak op zijn effecten bestudeerd door de Universiteit Maastricht. In 2014 is een nieuwe serie gemaakt Bianca en het Bankje, die eind november wordt uitgezonden. Deze serie behandelt naast psycho-sociale elementen ook andere leefbaarheids- participatie en welzijnsthema's. Ook nu weer ondersteund door website, radio en buurtbijeenkomsten (via TOUT Maastricht). Binnen de GIDS aanpak wordt voorgesteld deze media-interventies voor 2015 en verder te gebruiken en uit te breiden naar alle stadsdelen.

Wijkprofielen

Sedert een aantal jaren worden 4 jaarlijks gezondheidsenquetes gehouden door GGDZL die verwerkt worden in een monitor (Volksgezondheidstoekomstverkenning, vtv) op regionaal (Zuid-Limburg) en lokaal niveau. Dit jaar krijgen we zelfs een monitor op wijkniveau. Daarnaast en aanvullend loopt er momenteel een onderzoek via het Kennisnetwerk Publieke Gezondheid Limburg (Provincie en de beide Limburgse GGD-en) om te komen tot een breed (gezondheids)wijkprofiel. Hier worden alle mogelijke data op het gebied van gezondheid, leefbaarheid, veiligheid (vtv, buurtpeilingen, gebruik voorzieningen, huisartsgegevens, zorgverzekeraars, politie, justitie, enz.) gecombineerd met demografische gegevens in een buurt of wijk. Dit levert dan een wijkprofiel op. Binnen het hierbij voorgestelde GIDS programma is dit een waardevolle bron voor het creëren van draagvlak voor interventies en beleidskeuzes.

Dialog met de buurt

Met bovenstaand wijkprofiel kan gefundeerd een dialoog aangegaan worden met de burgers van een bepaalde buurt of wijk, waarbij herkenning, erkenning, prioritering en initiatieven de thema's zijn. Samen met de burgers wordt dan de agenda voor die betreffende wijk vormgegeven en uitgevoerd. Waar mogelijk wordt hier ook de aansluiting gezocht bij de gesprekken en initiatieven die vanuit andere trajecten worden opgestart (dialoog met jongeren in het kader van jeugdbeleid, resultaten Burgertop 2000).

LifestyleTender(s)

Burgerkracht is in voornoemde beleidskaders (Meer Voor Elkaar en de Sociale Visie) een centraal thema. Hierbij is expliciet overwogen dat dit vraagt om meer ruimte voor creativiteit en flexibiliteit. Ruimte geven aan en aansluiten bij 'sociale energie'. Voorgesteld wordt deze ruimte ook te creëren in het kader van het aanpakken van de sociaal-economische gezondheidsverschillen, door vanuit de GIDS-gelden een subsidiefonds in te stellen. Hiermee gaan we gericht activiteiten ondersteunen die gericht zijn op een gezonde levensstijl. Middels een tender worden doelstellingen gepubliceerd die we gericht willen aanpakken. Vanuit bovenstaande wijkscan/buurtprofiel kan op buurtniveau gestuurd worden op inzet en outcome. Projectvoorstellen die voldoende aansluiten bij de profielen en de doelstelling vanuit JOGG en GIDS worden gehonoreerd met subsidie. Mogelijke criteria voor deze tender:

- Voorstellen betreffen het versterken van bestaande programma's of nieuwe initiatieven. Geen dubbelingen;
- Samenwerking over grenzen (verbinding professionele kennis aan vrijwillige inzet);
- Participatieve insteek richting de doelgroep;
- Publiek-private samenwerking;

- Preventieve insteek: van (na)zorg naar voorzorg, inzetten op brede gezondheidsvaardigheden van de doelgroep;
- Continuïteit: voorstel moet aansluiten bij de core-business van indiener(s).

Waar de tender de vrijheid laat aan indieners om naar eigen kracht en kennis een voorstel te ontwikkelen biedt deze tevens aan de gemeente een sturingsmechanisme. Middels de tender bestaat immers de mogelijkheid speciale aandacht te vragen voor een specifieke doelgroep, een specifiek thema, specifieke problematiek op buurtniveau. Projecten waarin professionals, vrijwilligers en ondernemers bij elkaar komen om een gezonde levensstijl te promoten. De tender, werkwijze en voorwaarden worden de komende maanden voorbereid en uitgewerkt en vervolgens aan uw college voorgelegd (zie 'vervolg en planning').

De Gezonde (en Veilige) School

De school is een voor de hand liggende omgeving voor het bevorderen van een gezonde leefstijl bij kinderen. De school is een plek waar alle kinderen op relatief eenvoudige wijze te bereiken zijn.

Onderwijsresultaten, gezondheid en welzijn hangen met elkaar samen.

Een Gezonde School is een school die: *De gezondheid van leerlingen en leerkrachten stimuleert, - educatieve activiteiten uitvoert, Werkt aan een gezonde schoolomgeving, -oog heeft voor signaleren en doorverwijzen, - waar gezondheid onderdeel maakt van het schoolbeleid.* En bij voorkeur een school die samenwerkt met preventiepartners en ouders betreft bij de Gezonde School. Bewezen is dat maatregelen meer effect hebben als scholen deze structureel uitvoeren en als de maatregelen integraal zijn opgezet (RIVM, 2010). In deze aanpak zit een logische verbinding met veiligheid: genotsmiddelen en verslavend gedrag en leerlingenzorg en aandacht voor risicoleerlingen. Het Centrum Gezond Leven (CGL, onderdeel van het RIVM) voert de landelijke regie over de Gezonde School-aanpak, in opdracht van het Ministerie van VWS. De Gezonde School-aanpak is een vraaggerichte aanpak, waarbij scholen zelf richting geven aan zowel het thema als de aanpak.

Vanuit deze GIDS nota, alsmede vanuit de JOGG aanpak wordt nu voorgesteld de Gezonde School structureel op de kaart te zetten, te beginnen met scholen in de lage SES buurten door middel van het instellen van een subsidietender 'de Gezonde School'. Een financiële impuls vergroot het draagvlak voor de Gezonde School-aanpak. Te meer daar de scholen (met de ouders) zelf met een plan moeten komen op basis van de Gezonde School-aanpak. Voorwaarden bij deze tender kunnen verder zijn dat de school binnen 2 schooljaren het vignet gezonde school behaald onder begeleiding van de GGD ZL. Hierbij is tevens de prominente link naar de Veilige school en het provinciale plan 'uitrol Vignet Gezonde School Provincie Limburg' te maken. Ook kan worden afgesproken dat er met preferred suppliers uit het eigen lokale netwerk wordt samengewerkt. Dit voorstel wordt nader uitgewerkt en aan uw college voorgelegd (zie 'vervolg en planning').

Coach Sports

De Sportnota 2020 "*Mee@bewegen*" geeft concrete invulling aan een toekomstbestendig beleid voor sport en bewegen in Maastricht: een integrale aanpak van sport en bewegen, gezondheid, onderwijs, sociale participatie, zorg, toegankelijkheid, inzet op wijk/buurtniveau, spreiding van de accommodaties en het streven naar sterke, vitale verenigingen. De rol van Maastricht Sport binnen dit netwerk is die van regisseur, stimulator, uitvoerder en ondernemer. Maastricht Sport levert dus een substantiële positieve bijdrage aan de gezondheid van de Maastrichtse burger, aan de leefbaarheid van buurten en aan de vitaliteit van de stad. Acties die hiertoe worden ingezet zijn:

- Prioriteit bij inzet in buurten en ten behoeve van leeftijdsgroepen die onder het Maastrichts gemiddelde scores bij sport- en beweegparticipatie.
- Inzet van publieke en private partners om een vraaggericht sport- en beweegaanbod te realiseren.
- Inzet van lokale menskracht (zoals combinatiefunctionarissen) om verbindingen te leggen tussen sportverenigingen, andere sportaanbieders en locaties waar behoefte is aan sport- en beweegaanbod.

- Bundelen, valideren en uitrollen van kansrijke sport- en bewegconcepten.

Vanuit deze doelstellingen is Maastricht Sport de samenwerking aangegaan met een aantal netwerkpartners: azM (MUMC+), Health Center Amby, Fontys Sporthogeschool en MVV Maastricht onder de naam COACH Sports. COACH, een leefstijlinterventie van MUMC+ in samenwerking met bovenstaande organisaties, omvat meerdere bewegprogramma's waaronder Kicken met Coach, Overgewicht Buitenspel en Bewegmaatjes. De programma's worden onder COACH Sports samengevoegd tot één langdurig en aansluitend programma om te komen tot een volledige interdisciplinaire en integrale leefstijl interventie voor kinderen van 6 tot en met 18 jaar met overgewicht of obesitas. Het voordeel van het samenvoegen van de aparte onderdelen is dat elementen op hun meest effectieve moment naar voren komen in het programma. Door de lange duur van de interventie (34 weken) is de kans van het bereiken van een structurele wijziging van de levensstijl vele malen groter dan bij deelname aan de losse onderdelen.

Wat nodig is om deze werkwijze succesvol te implementeren is de inzet van coördinatie en coaching op de deelnemers in het traject: de Lifestyle coach, naast de garantie van continuïteit van het beweegaanbod en de continuïteit van zorg. In de voorgestelde aanpak gaat Maastricht Sport hiermee aan de slag, samen met de genoemde partners. De inzet van Maastricht Sport zal bestaan uit de accommodaties, facilitering en een stuk coördinatie, inzet van de Lifestyle-coach en stagiaires.

GIDS en Zichtbare Schakel

De basisbekostiging van wijkverpleging is vanaf 2015 geregeld via de zorgverzekeringswet, waarin ook vrije ruimte is om vraaggericht, integraal en wijkgericht zorg en ondersteuning te bieden en te schakelen in de wijk. Maastricht krijgt met de toevoeging van de Zichtbare Schakelmiddelen aan de decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad extra ruimte voor onder andere de inzet van wijkverpleegkundigen als onderdeel van een integrale aanpak van gezondheidsachterstanden. Voor 2015 is CZ Zorgkantoor verantwoordelijk voor de inkoop van Wijkverpleging Segment 1; de niet-toewijsbare zorg. Gezien de raakvlakken van deze functie tussen de eerstelijns zorg en het sociale domein, heeft CZ de gemeenten in Maastricht-Heuvelland in oktober 2014 gevraagd advies uit te brengen in het kader van het inkoopproces van deze zorg (inmiddels gegund: Envida). In het advies hebben wij het belang van een goede samenwerking tussen het netwerk Welzijn en Zorg en de wijkverpleegkundigen onderschreven. Omdat de wijkverpleegkundige een belangrijke rol heeft in het verbinden van de eerstelijns zorg en het sociale domein - een 'linking pin' - is een goede samenwerking tussen deze twee disciplines zeer belangrijk.

Op dit moment heeft Maastricht in twee samenwerkingsprojecten afspraken met zorgaanbieders:

- *Zichtbare Schakels* (in Nazareth/Limmel + Wyckerpoort/Wittevrouwenveld); samenwerking met Envida en,
- de *Proeftuin Caberg-Malpertuis* , aangevuld met Brusselse Poort west, Malberg en Oud Caberg (een gebied van ongeveer 15.000 bewoners) ; samenwerking met Envida en Mosae Zorggroep.

Door het toevoegen van de Zichtbare Schakel middelen krijgt Maastricht naast de verhoging van € 144.000,- nog eens drie jaar lang extra GIDS gelden (€ 238.000,- per jaar). Wijkverpleegkundigen kunnen in combinatie met het netwerk in de wijk het verschil maken door meer in te zetten op preventie, vroegsignalering van gezondheidsproblemen en het leggen van verbindingen tussen gemeentelijke voorzieningen en de eerstelijnszorg. Dit is met name belangrijk voor de doelstelling dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen in hun eigen omgeving.

De continuïteit van bovenstaande samenwerkingsprojecten is daarom in het kader van de GIDS opdracht belangrijk. Nu CZ in het kader van haar opdracht een aanbieder heeft gecontracteerd, is het dus zaak zo snel mogelijk helder te krijgen welke invulling 'Wijkverpleging segment 1' precies krijgt in die opdracht en welke aansluiting kan of moet worden gemaakt met het sociaal domein

(vanuit onze opdracht: preventie en nivellering gezondheidsverschillen en de gewenste verschuiving naar de nulde lijn). Wij gaan daarom in gesprek met de zorgaanbieders en de verzekeraars.

Met CZ voor 2015, en met VGZ die vanaf 2016 de inkoop doet voor eigen verzekerden in Maastricht-Heuvelland. In 2013 en 2014 werd door de gemeente Maastricht € 99.197,- besteed aan bovenstaande samenwerking voor Maastricht Noord Oost. Deelname in de proeftuin CaMa werd betaald door CZ, vanuit een innovatiebudget ouderenzorg van ZONmW. Van het Zichtbare Schakel-gedeelte van de GIDS gelden voor de komende jaren wordt daarom een vergelijkbaar deel gereserveerd om, na overleg met de aanbieders en de zorgverzekeraars, dit te gebruiken in een sluitende aanpak.

4. Duurzaamheid en gezondheid.

Deze nota is geheel in het kader van een duurzame bevordering van de volksgezondheid en sluit aan bij de lijn van bestaand beleid op dit gebied.

5. Personeel & Organisatie.

NVT

6. Informatie en automatisering.

NVT

7. (Duurzame) aanbestedingen.

NVT

8. Beheersparagraaf IBOR.

NVT

9. Financiën

Sedert 2010 stelt VWS middelen beschikbaar aan de G31 via een decentralisatie-uitkering voor extra, integrale inzet op bestrijding gezondheidsachterstanden in wijken, bevordering van een gezonde en veilige leefomgeving, en het creëren van een samenhangende eerstelijnszorg met preventief aanbod. Dit budget bedroeg voor onze gemeente € 41.000 per jaar. In 2014 krijgt Maastricht € 144.000,- extra. In de jaren 2015 tot en met 2017 is dit € 382.000,- extra per jaar. De besteding van deze extra middelen is onderwerp van deze nota.

In de septembercirculaire van het gemeentefonds zijn de bedragen ten met 2015 conform bovenstaand opgenomen. Naar verwachting zal in de decembercirculaire de vertaling van de jaren 2016 en 2017 plaatsvinden.

In totaal zijn in dit kader € 1.278.000,- beschikbaar van 2014 tot en met 2017. Het voorstel luidt de € 141.000,- voor 2014 (nog niet besteed) te reserveren voor 2015 t/m 2017. De planning voor die periode is dan ook gebaseerd op € 430.000,- aan middelen per jaar.

	2015	2016	2017
KOSTEN			
Brede bewustwording (collectieve preventie)	70.000	70.000	70.000
Wijkprofielen	-	-	-
Dialogo met de buurt / Communicatie	15.000	15.000	15.000
Lifestyle-tenders	75.000	75.000	75.000
De Gezonde (en Veilige) School	35.000	35.000	35.000
COACH Sports	95.000	95.000	95.000
GIDS en Zichtbare Schakel	139.000	139.000	139.000

DEKKING			
Extra middelen Decentralisatie-uitkering Gezond in de Stad (GIDS)	382.000	382.000	382.000
Gereserveerde middelen 2014	48.000	48.000	48.000

Verantwoording

Het GIDS programma kent een landelijke stuurgroep en een landelijke adviesraad. In de stuurgroep nemen deel VWS, een vertegenwoordiging van gemeenten, zorgpartijen en Pharos¹. De adviesraad wordt gevormd door experts en landelijke of lokale sleutelpersonen en organisaties. Daarnaast wordt een begeleidingsgroep van wethouders uit GIDS gemeenten gevormd. Van Maastricht wordt verwacht dat we deelnemen aan het overkoepelende programma en een samenhangende aanpak van gezondheidsachterstanden verder ontwikkelen. De staatssecretaris van VWS zal de Tweede Kamer jaarlijks informeren over de voortgang van het stimuleringsprogramma en de besteding van de GIDS-gelden. Daartoe zullen de gemeenten ook jaarlijks benaderd worden om informatie te verstrekken over de wijze van besteding van de middelen die zijn toegekend. Gemeenten zullen worden gevraagd hun activiteiten en resultaten in het kader van de integrale aanpak en besteding van de middelen goed te registreren. Monitoring van de ontwikkeling van gezondheidsachterstanden wordt gerealiseerd door de GGD-en en - landelijk – via de VTV.

10. Voorstel.

Bovenstaande aanpak wordt conform vastgesteld beleid met deze nota in uitvoering gebracht of verder ontwikkeld en vervolgens aan uw college voorgelegd, conform bijgaande planning en financiële kaders.

Beslispunten

- 1. Akkoord te gaan met de uitvoering Gezond In de Stad – Gids 2015-2017.**
- 2. Akkoord te gaan met de gelden 2014 (€ 144.000) in te zetten voor het uitvoeringsprogramma 2015-2017.**

¹ Pharos is als expertisecentrum al jaren actief op het terrein van de gezondheidsverschillen en de kwaliteit en toegankelijkheid van de gezondheidszorg voor lage ses-groepen en migranten.

11. Vervolg / Planning.

De GIDS aanpak kent een uitrollende werkwijze vanaf begin 2015. Deze uitrol is belangrijk omdat onderdelen aan elkaar gerelateerd zijn of in elkaars verlengde liggen. De in ontwikkeling zijnde wijkprofielen zijn belangrijk voor de invulling van de dialoog met de buurt en de scholen. De uitkomst hiervan is weer van belang voor de invulling van (delen van) de Lifestyle- en Schooltenders. De precieze besteding van de middelen voor de Zichtbare Schakel zijn verbonden met de uitkomst van onze gesprekken met de zorgverzekeraars en de zorgleveranciers, maar ook de buiten de context van de deze nota gelegen ontwikkelingen omtrent wijk of buurtgericht werken.

	2015	2016	2017
PLANNING			
Collectieve preventie/bewustwording (o.a. Bianca in de Buurt)	Voorbereiding en uitvoering vanaf 1 ^{ste} kwartaal 2015	<i>Uitvoering</i>	<i>Uitvoering</i>
Wijkprofielen	Voorbereiding en model ontwikkeling reeds begonnen: verdere uitrol in 2015	<i>Organische uitrol over meerdere wijken</i>	<i>Idem</i>
Dialoog met de buurt/school	2 ^{de} kwartaal: Start met geprioriteerde scholen en lage SES wijken	<i>Organische uitrol over meerdere wijken</i>	<i>Idem</i>
Lifestyle-tenders	2 ^{de} kwartaal uitvoering. Voorstel in college 1 ^{ste} kwartaal 2015	<i>Idem</i>	<i>Idem</i>
School-tenders	3 ^{de} kwartaal uitvoering. Voorstel in college 2 ^{ste} kwartaal 2015	<i>Idem</i>	<i>Idem</i>
COACH Sports	Vanaf 1-1-2015 continu programma	<i>Uitvoering</i>	<i>Uitvoering</i>
Zichtbare Schakel	4 ^{de} kwartaal 2014 en 1 ^{ste} kwartaal 2015 voorbereiding besluitvorming. 1 ^{ste} / 2 ^{de} kwartaal 2015 besluit en eventuele uitvoering.	<i>Uitvoering</i>	<i>Uitvoering</i>

Collegenota